

UWM prowadzi badania w trosce o zdrową żywność

Bez bezpiecznej żywności nie ma zdrowego życia. Naukowcy z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie połączyli siły i wspólnie realizują projekt finansowany z programu Regionalna Inicjatywa Doskonałości. O prowadzonych badaniach rozmawiamy z prof. dr. hab. Wiesławem Sobotką, kierownikiem RID w dyscyplinie zootechnika i rybactwo.

– „Innowacyjna żywność wysokiej jakości dla zdrowia społeczeństwa i zrównoważonego rozwoju” to zintegrowany program rozwoju badań naukowych i innowacji w zakresie nauk rolniczych i nauk weterynaryjnych na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Czego dotyczą badania z zakresu zootechniki, a więc obszaru, za który Pan odpowiada?

– Wspomniany projekt zakłada realizację badań z trzech obszarów. Pierwszym z nich jest środowisko i woda, drugim: surowce i przetwórstwo żywności, natomiast trzecim zdrowie zwierząt, bezpieczeństwo żywnościowe i żywności oraz jakość życia. Jeśli chodzi o obszar środowisko i woda, to nasze badania dotyczą m.in. określenia wpływu różnych systemów chowu zwierząt gospodarskich i fermowych na ich dobrostan przy zastosowaniu wskaźników szerokiego tła środowiskowego warunków bytowania i wskaźników behawioralnych. Zajmujemy się także opracowywaniem innowacyjnych i bezinwazyjnych metod szerokiej identyfikacji zagrożeń zoohigienicznych w środowisku bytowania zwierząt oraz żywieniowymi technologiami ograniczającymi zanieczyszczenie środowiska naturalnego związkami biogennymi z produkcji zwierzęcej. Prowadzone przez nas prace badawcze z trzeciego z wymienionych na początku obszarów skupiają się z kolei na funkcjonowaniu organizmu zwierząt w zdrowiu i chorobie, w tym procesach adaptacji do zmian w środowisku zewnętrznym i wewnętrznym oraz patogenezą chorób na poziomie molekularnym, komórkowym, narządowym i układowym. Ważne są także dla nas badania nad optymalizacją składu pasz i wykorzystaniem nowych, innowacyjnych źródeł białka w kontekście zmniejszenia deficytu białka paszowego w żywieniu zwierząt gospodarskich z zachowaniem ich wysokiej produktywności oraz uzyskania żywnościowych surowców pochodzenia zwierzęcego o najwyższej jakości.

– Jak ministerialne wsparcie z programu RID przyczynia się do rozwoju zootechniki na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie?

– Duży wpływ na jakość prowadzonych badań mają po pierwsze środki, które możemy przeznaczyć na zakup

Fot. Prof. dr. hab. Wiesław Sobotka jest nauczycielem akademickim na Wydziale Bioinżynierii Zwierząt UWM w Olsztynie (fot. J. Pająk)

odczynników chemicznych, materiałów i drobnego sprzętu laboratoryjnego, niezbędnych do wykonywania specjalistycznych analiz chemicznych. Dofinansowywana jest także nasza działalność publikacyjna, dzięki czemu odnotowujemy wzrost liczby artykułów naukowych, które zyskały na jakości. Warto podkreślić, że publikowanie w otwartym dostępie, a na takim się właśnie skupiamy, umożliwia szybkie docieranie z wynikami naszych badań do większych grup odbiorców. Po trzecie, nasi pracownicy chętnie korzystają z możliwości udziału w zagranicznych stażach, warsztatach badawczych czy misjach naukowych. W 2019 roku, a więc zanim pandemia przekreśliła nasze plany wyjazdowe, pracownicy badawczo-dydaktyczni Wydziału Bioinżynierii Zwierząt w dyscyplinie zootechnika, wzięli udział w sześciu takich wyjazdach do uznanych ośrodków naukowo-badawczych. Była to dla nich szansa na nawiązanie współpracy międzynarodowej z naukowcami specjalizującymi się w badaniach na zwierzętach. To przekłada się z kolei na pojawianie się nowych projektów badawczych czy publikowanie wspólnych prac naukowych.

– Ważna jest też, oczywiście, możliwość wymiany myśli i doświadczeń podczas konferencji naukowych.

– Zgadza się. W 2019 roku 18 naszych pracowników brało udział w konferencjach międzynarodowych. Cztery wyjazdy zostały dofinansowane ze środków RID. W 2020 r. tylko jednej osobie udało się wyjechać na podobne wydarzenie. Pozostałe aktywności powstrzymała pandemia. Tymczasem konferencje są naprawdę cenne, ponieważ udział w nich wpływa na większą rozpoznawalność naszych badań na arenie międzynarodowej.

– Wspominał Pan o tym, że dzięki publikacjom w otwartym dostępie macie Państwo możliwość prezentowania wyników swoich badań większej liczbie osób, w tym osób zajmujących się np. chowem i hodowlą zwierząt. Jak rozumiem, z tego samego powodu ważne są też wydarzenia, które organizujecie wspólnie z otoczeniem społeczno-gospodarczym?

– Tak. W 2019 roku Katedra Hodowli Owiec i Kóz Wydziału Bioinżynierii Zwierząt UWM wspólnie z Regionalnym Związkiem Hodowców Owiec i Kóz w Malborku zorganizowała w Olsztynie konferencję pt. „Efektywność produkcji owczarskiej”. W czasie wykładów konferencyjnych i warsztatów praktycznych zajmowano się m.in. tematyką potencjału produkcyjnego ras owiec, racjonalnego wychowu jagniąt czy działań w kierunku podwyższenia statusu zdrowotnego owiec. Zaprezentowany został wówczas także projekt „Mazurska jagnięcina – innowacyjny model produkcji i przetwórstwa mięsa”. Bardzo się cieszę, że efektem tego spotkania była także publikacja, a sama konferencja została bardzo dobrze odebrana przez środowisko zarówno naukowców, jak i praktyków. Bardzo żałuję, że pandemia koro-

nawirusa negatywnie wpłynęła na nasze inne plany związane z tego typu współpracą.

– Skoro mówimy o pandemii, to warto chyba dodać, że jest jedna pozytywna zmiana, na którą wpływ miał właśnie lockdown.

– To prawda. Konieczność prowadzenia zajęć w formule zdalnej zmotywowała nas do większego wykorzystania narzędzi internetowych w zakresie promowania wiedzy i badań oraz konsultacji dydaktycznych. To ważne, bo zależy nam przecież także na podnoszeniu jakości kształcenia na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Muszę przyznać, że sam bardzo się cieszyłem, że dzięki tej formie komunikacji istniała możliwość nawiązania kontaktu z dyplomantami wykonującymi prace inżynierskie czy magisterskie. Dodam tylko, że jeden z moich dyplomantów, przebywający na praktyce studenckiej w Luksemburgu, mógł mieć ze mną stały kontakt właśnie za sprawą komunikacji online. Dzięki temu przygotował on pracę inżynierską na podstawie badań przeprowadzonych nie tylko w Polsce. Myślę, że upowszechnianie elektroniczne treści dydaktycznych będzie miało duży wpływ na jeszcze lepsze przygotowanie do wykonywania przyszłej pracy przez naszych absolwentów.

UNIWERSYTET
WARMIŃSKO-MAZURSKI
W OLSZTYNIE

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Projekt finansowany w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „Regionalna Inicjatywa Doskonałości” w latach 2019-2022, nr projektu 010/RID/2018/19, kwota finansowania 12.000.000 złotych.

Wykaz recenzentów artykułów naukowych – „Przegląd Hodowlany” rocznik 2021 (t. LXXXIX)

Dr hab. Zofia Antoszkiewicz

Prof. dr hab. Bronisław Borys

Dr inż. Dorota Bugnacka

Dr hab. Marian Flis, profesor UPL

Prof. dr hab. Andrzej Gugolek

Prof. dr hab. Tomasz Gruszecki

Dr hab. Ewa Jastrzębska, prof. UWM

Prof. dr hab. Stanisław Kondracki

Prof. dr hab. Dorota Kowalska

Prof. dr hab. Jolanta Król

Dr inż. Magdalena Łuczyńska

Dr hab. Tomasz Mituniewicz, prof. UWM

Dr hab. Tomasz Niemiec

Prof. dr hab. Roman Niżnikowski

Dr inż. Elżbieta Wnuk-Pawlak

Dr inż. Grażyna Polak

Dr inż. Janusz Pomianowski

Prof. dr hab. Anna Rekiel

Dr hab. Beata Sitkowska

Dr inż. Marcin Świątek

Prof. dr hab. Anna Wójcik

Dr hab. Anna Wysokińska, prof. UPH